

Kommunstyrelsen

Överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län om ärendeansvar för personer i hemlöshet

Rekommendation från Storsthlm

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar Storsthlms förslag till överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län om ärendeansvar för personer i hemlöshet, enligt bilaga 2 till tjänsteskrivelsen daterad den 11 maj 2020.

Sammanfattning

Överenskommelsen mellan kommunerna i Stockholms län om ärendeansvar för hemlösa är en praktisk vägledning för att underlätta för kommunerna i länet att komma överens gällande individer som annars riskerar att falla mellan stolarna. Nu föreslås en revidering av nuvarande överenskommelse från 2014 som bottnar i kommungemensamma riktlinjer som har funnits sedan år 2006.

Syftet med den reviderade överenskommelsen är att förtydliga definitioner och minska risken för att olika kommuner gör tolkningar som skiljer sig åt. Det görs även förtydliganden av behovet av dialog när kommunernas egna riktlinjer är olika. Tillägg har vidare gjorts kring vistelsekommunens respektive folkbokföringskommunens ansvar samt kring när och hur en utredning av kommuntillhörighet ska göras. Den föreslagna överenskommelsen ska gälla från 1 september 2020 och tillsvidare. Den ersätter nuvarande överenskommelse.

Arbets- och företagsnämnden och socialnämnden har berett ärendet utifrån respektive nämnds ansvarsområden. Båda nämnderna rekommenderar kommunstyrelsen att anta överenskommelsen. Socialnämnden ser dock att ett förtydligande hade varit önskvärt när det gäller hemlösa barnfamiljers tillhörighet, då barnet kan ha en pågående insats i en kommun och familjen söker exempelvis ekonomiskt bistånd i en annan. Barnet skulle då bli aktuell för insatser i två kommuner.

Stadsledningskontoret instämmer i nämndernas bedömning och föreslår kommunstyrelsen att anta överenskommelsen.

Ärendet

Bakgrund

Överenskommelsen är en uppdatering av tidigare riktlinjer om ärendeansvar för hemlösa från 2006 som antogs i dåvarande social- och äldrenämnden i Nacka i augusti 2007. Riktlinjerna reviderades första gången 2014 till en överenskommelse mellan kommunerna som nu revideras och förtydligas ännu en gång. Denna revidering antogs inte formellt av kommunstyrelsen, men kommunen har fortsatt följt överenskommelsen.

Den reviderade överenskommelsen gäller för kommunerna i Stockholms län från 1 september 2020 tillsvidare. Revideringen innebär ett antal tydliggöranden för att öka förutsättningarna för samsyn mellan kommunerna.

Syftet med överenskommelsen är bland annat att:

- sätta den hjälpbehövande personens behov i fokus och minimera riskerna kopplade till att kommuner är oense om ansvarsfördelningen, exempelvis att individer faller mellan stolarna.
- underlätta samverkan och dialog mellan länets kommuner gällande personer som flyttar mellan kommunerna.
- minimera riskerna för tvister mellan kommunerna.

Syftet med att uppdatera överenskommelsen är bland annat att:

- tydliggöra hur kommunerna ska göra utredningar om kommuntillhörighet.
- förtydliga vissa delar i överenskommelsen för att minska risken för olika tolkningar.
- öka samverkan mellan kommunerna för att bryta långvarig bostadslöshet, i synnerhet gällande barnfamiljer.

Kommunerna ska meddela sina ställningstaganden till Storsthlm senast den 30 juni 2020.

Remissinstansernas synpunkter

Stadsledningskontoret har remitterat betänkandet till arbets- och företagsnämnden och socialnämnden. Nedan framgår i korthet vilka synpunkter nämnderna har lämnat med anledning av förslaget.

Arbets- och företagsnämnden

Arbets- och företagsnämnden rekommenderar kommunstyrelsen att anta överenskommelsen. Nämnden anser att den föreslagna överenskommelsen ger bättre förutsättningar för Stockholms läns kommuner att uppnå syftet med överenskommelsen och minskar risken för att kommunerna gör olika tolkningar.

Socialnämnden

Socialnämnden rekommenderar kommunstyrelsen att anta överenskommelsen. Nämnden anser att överenskommelsen överlag innebär ett förtydligande jämfört med tidigare överenskommelse.

Vad gäller folkbokföringskommunens ansvar innehåller överenskommelsen ett välkommet förtydligande gällande folkbokföringskommunens ansvar för personer:

1. som är under vård i kriminalvårdsanstalt.
2. som är under vård på sjukhus eller annan sjukvårdsinrättning på initiativ av annan än kommun.
3. som aktualiseras inför avslutning av vård enligt 1 eller 2.

Denna del har tidigare varit något oklar. För att upprätthålla kontinuitet för personen i behov av stöd har man skrivit in i överenskommelsen att den insatsgivande kan ta över ansvaret från folkbokföringskommunen om den så önskar. Denna del kan påverka socialnämndens klienter, där syftet med skrivningen är att kunna fortsätta erbjuda stöd med god kontinuitet, istället för att lämna över till folkbokföringskommun i dessa fall.

I överenskommelsen presenteras att ett uppföljningsforum kommer hållas med kommunala representanter i länet 1-2 gånger per år. Där kommer överenskommelsen och frågor som rör hemlösa att lyftas. Det är ett positivt initiativ.

Överenskommelsen tar dock inte upp det faktum att barnfamiljer kan ha insatser från olika kommuner. Barnet kan tillsammans med sin familj bli bostadslös men ha insatser igång i en kommun. Om familjen därefter behöver söka om exempelvis ekonomiskt bistånd i den nya vistelsekommunen så framgår inte vad som gäller för barnet som då skulle kunna vara aktuell som hushållsmedlem i två kommuner. Den nya överenskommelsen skiljer sig inte från den nuvarande på denna punkt, men här hade ett förtydligande kring barns tillhörighet varit önskvärt.

Stadsledningskontorets samlade bedömning

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att det finns gemensamma regler för samverkan för att upprätthålla ett oberoende förhållningssätt kommuner emellan och att tydliggöra ansvarsfördelningen.

Stadsledningskontoret har ingenting ytterligare att tillägga utöver de synpunkter som har framförts av arbets- och företagsnämnden respektive socialnämnden, utan föreslår i likhet med nämnderna att kommunstyrelsen antar den föreslagna överenskommelsen.

Ekonomiska konsekvenser

Överenskommelsen i sig innebär inte några konsekvenser, men det är sannolikt överenskommelsen bidrar till att både Nacka och att andra kommuner gör mer för målgruppen vilket kan leda till ökade kostnader.

Konsekvenser för barn

Att överenskommelsen efter revideringen blir tydligare gynnar barnfamiljer i hemlöshet eftersom risken för tvist mellan kommunerna minskar. Det bör öka förutsättningar för att barn i familjer utan fast bostad snabbare får sin kommuntillhörighet utredd och en kortare väntan på att få beslut om tillfälligt boende inom ramen för ekonomiskt bistånd.

Bilagor

1. Rekommendation från Storsthlm om att anta överenskommelse om ärendeansvar för personer i hemlöshet
2. Överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län om ärendeansvar för personer i hemlöshet
3. Protokollsutdrag från arbets- och företagsnämnden den 29 april 2020 inkl tjänsteskrivelse
4. Protokollsutdrag från socialnämnden den 28 april 2020 inkl tjänsteskrivelse

Sidrah Schaider
Stadsjurist
Stadsledningskontoret

Anders Fredriksson
Enhetschef
Juridik- och kanslienheten

Rebecca Band
Kommunsekreterare
Juridik- och kanslienheten